

NAUCZANIE FILOZOFII W SZKOŁACH ŚREDNICH

Ministerialna *Koncepcja programu kształcenia ogólnego w polskich szkołach* opracowana w lipcu 1991 roku, przewiduje wprowadzenie nauczania filozofii w szkołach średnich w roku szkolnym 1994-1995. Dnia 15.01.1992 roku w siedzibie Ministerstwa Edukacji Narodowej w Warszawie odbyło się posiedzenie zespołu powołanego do opracowania minimum programowego z tego przedmiotu. W skład zespołu weszli: Dr Jan Galarowicz (UJ), Dr Stanisław Krajski (ATK), Doc. dr hab. Barbara Markiewicz (UW), Prof. dr hab. Antoni Stępień (KUL), Dr Magdalena Środa (UW), Mgr Jolanta Walkowska (I Społeczne LO w Łodzi), Mgr Ryszard Walkiewicz (Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Toruniu), oraz ze strony gospodarzy: Mgr Urszula Martynowicz (Biuro ds. Reformy Szkolnej MEN), Dr Stanisław Sławiński, przewodniczący zespołu (Dyrektor Biura), Mgr Anna Zbiegniewska, sekretarz zespołu.

Podając do druku tekst minimum programowego przedmiotu *Filozofia* pragniemy podkreślić, że jest to wersja robocza. Dlatego zwracamy się z prośbą do środowiska filozoficznego w Polsce o podjęcie dyskusji nad przedstawionym projektem i tę samą ofertę kierujemy do nauczycieli szkół średnich. Wypowiedzi nie przekraczające dwóch stron maszynopisu, opatrzone imieniem i nazwiskiem autora i nazwą zakładu pracy, prosimy nadsyłać pod adresem redakcji, ul. Krakowskie Przedmieście 3, 00-047 Warszawa.

Zespół redakcyjny „Edukacji Filozoficznej”

Posiedzenie zespołu opracowującego minimum programowe z Filozofii. Protokół ustaleń

1. Przedyskutowano kwestię, czy minimum programowe z filozofii powinno w ogóle powstać.

Zdecydowana większość członków zespołu opowiedziała się za potrzebą opracowania minimum programowego z filozofii.

2. Przedyskutowano i następnie zredagowano cele nauczania filozofii w szkole średniej (*Projekt*, p. I).

3. Przedyskutowano zagadnienie usytuowania przedmiotu filozofii w planie nauczania. Stwierdzono, że celowe jest wprowadzenie jednego semestru filozofii na samym

początku szkoły średniej oraz dwóch semestrów w ostatnim roku poszerzonego kształcenia ogólnego (dwie godziny tygodniowo). Stwierdzono również, że treści nauczania pierwszego semestru powinny być bardziej powiązane z pierwszym spośród przyjętych celów nauczania filozofii.

4. Po dyskusji określono tematykę, która musi być uwzględniona w programach nauczania filozofii w szkole średniej; poszczególne punkty opatrzone komentarzem ukierunkowującym (*Projekt*, p. II).

5. W zakres minimum programowego włączono także wymóg umieszczenia w programach informacji o niektórych filozofach, współczesnych kierunkach filozoficznych oraz polskiej tradycji filozoficznej, a także obowiązek uwzględnienia w programach kontaktu uczniów z tekstem filozoficznym (*Projekt*, p. III).

6. Stwierdzono, że w programie matury wśród egzaminów do wyboru powinien znajdować się egzamin z filozofii.

7. Stwierdzono, że zajęcia z filozofii powinny prowadzić osoby, które są do tego profesjonalnie przygotowane.

Notowała: Anna Zbiegniewska

FILOZOFIA — MINIMUM PROGRAMOWE

Projekt

Materiał roboczy

I. Cele nauczania filozofii w szkole średniej:

1. Wdrażanie do porządnego i krytycznego myślenia, kształcenie umiejętności uczestnictwa w dialogu, w tym prezentacji własnego stanowiska i jego obrony.
2. Uświadomienie specyfiki zagadnień filozoficznych; ich genezy, rozwoju i roli w kulturze.
3. Rozwijanie w uczniach samowiedzy poprzez uświadamianie zagadnień egzystencjalnie i moralnie doniosłych.

II. Tematyka:

1. Elementy logiki ogólnej i retoryki.
Proponuje się zwrócić uwagę na następujące kwestie: myśl a język; umiejętność stawiania pytań, definiowania, klasyfikacji i argumentacji; dyskusja.
2. Przedstawienie różnych koncepcji filozofii.
3. Filozofia a inne dziedziny kultury.
Proponuje się zwrócić uwagę na następujące kwestie: Filozofia a nauka. Filozofia a religia. Filozofia a sztuka. Filozofia a światopogląd. Filozofia a ideologia.
4. Elementy antropologii filozoficznej.
5. Elementy teorii wartości i etyki.

W punktach 4 i 5 proponuje się zwrócić uwagę na następujące kwestie: główne koncepcje człowieka; naturalne i kulturowe środowisko człowieka; człowiek

a społeczeństwo; człowiek wobec wartości; główne kierunki i szkoły etyczne; obyczaj, moralność, prawo.

III. Realizacja celów nauczania filozofii wymaga:

1. Wzmianki co najmniej o następujących filozofach: Sokrates, Platon, Arystoteles, Św. Augustyn, Św. Tomasz z Akwinu, Kartezjusz, Hume, Kant, Hegel.
2. Informacji na temat współczesnych kierunków i szkół filozoficznych.
3. Uwrażliwienia na polską tradycję filozoficzną.
4. Obcowania uczniów z tekstem filozoficznym.

Warszawa, styczeń 1992 r.